

Stötta en stjärnläsare

Hej kära förälder eller annan vuxen!

Vet du att du är viktig?

Superviktig - ja lika viktig som en superhjälte!

Du har möjlighet att påverka ditt barns läsutveckling!

Genom att uppmuntra till läsning och läsa tillsammans med ditt barn - så får ditt barn större förutsättning för att bli en stjärnläsare.

Det är inte alltid lätt, alla barn har inte intresse för att läsa men det är då du blir den där viktiga superhjälten. Du kan inspirera!

I skolan är läsning en stor del men större del ligger hos dig som vuxen. För att få läskondition och läsförståelse krävs stöttning och gott om tid för läsning. För att ett barn kan ljuda och läsa ord betyder inte det att barnet automatiskt förstår vad texten vill berätta. Det är därför vi måste hjälpa barnet att få strategier för läsförståelse - att förstå texten. Om vi arbetar tillsammans får ditt barn större förutsättningar att hantera olika typer, genrer av texter.

Genom att skapa mysiga lässtunder tillsammans kan ni dela en upplevelse som blir er egen. Flera forskningsstudier visar att kunskap utvecklas i samspel med andra, där av vikten att samtala om det vi läser oavsett om vi redan lärt oss läsa eller är nybörjare.

Genom läsning kommer ni varandra närmre och genom samtal kan ni lära känna varandra bättre. Du får en större inblick i hur ditt barn tänker och känner. Dessutom ökar ditt barn sitt ordförråd och sin läsförmåga vilket ger resultat i alla skolans ämnen. Vårt samhälle ställer höga krav på vår läskunnighet och våra barn är vår framtid.

Här kommer lite tips och trix till dig som vill hjälpa barn att bli stjärnläsare. Stort lycka till!

”Lärande sker i samspel med omgivningen och dialogen har här en central plats”

Catarina Tjernberg, *Framgångsrik läs- och skrivundervisning*, 2013, s 25

Tips och trix

- Hitta en mysig plats för läsning
 - i soffan?
 - bygg en mysig läskoja?
 - under bordet?
- Gör läsningen till rutin - hitta en tid som passar er bäst. Om barnet inte är för trött, kanske sista 10 minuterna innan sömn?
Eller efter maten? Om det blir en rutin kanske ni inte behöver övertala och tjata om läsning.
- Förbered barnet innan läsning så han eller hon hinner förbereda sig på att det snart är dags.
- Läs även när det inte är ett "tvång". Om det endast är vid läsläxa som barnet läser kan det lätt förknippas med måsten och olust. Målet är att få ett barn som självmant vill läsa.
- Läs tillsammans. Om barnet inte kan läsa - då kan du läsa högt. Titta på bilderna och ha samtal om vad ni ser.
- Turas om att läsa, om barnet inte orkar så kan ni dela upp texten, kanske varsin mening eller sida?
- Ge mycket beröm! Påminn om att träning ger färdighet.
- Variera vad ni läser! Serier, instruktionshäfte, internet, skönlitteratur, fakta eller kanske någon tidning.
- Hitta texter som innehåller det som ditt barn är intresserad av. Dinosaurier? Historia? Sagor? Nyheter? Ta vara på barnets nuvarande intresse.

"Sjuåringen har ett ordförråd på 5 000 – 7 000 ord.
En läsande sjuttonåring har ett ordförråd på ca 50 000 – 70 000 ord,
medan den sjuttonåring som inte läser "bara" kan 15 000 – 17 000 ord."

Nasiell och Bjärbo (red.) *Boken om läslust*, 2007, s. 13.

Lässtrategier

I skolan möter barnet lässtrategier. Det kan vara i form av tecknade figurer som kallas läsfixare. Läsfixarna hjälper barnet att förstå och bearbeta texten. Hjälp barnet att ställa frågor till texten för att öka läsförståelsen.

Spågumman - Förutspår vad texten ska handla om.

Spågumman är bra att använda innan läsning.

Titta på titel, rubriker och bilder - vad tror du att texten kommer att berätta? Stanna upp i texten och fråga - vad tror du kommer att hända nu?

Reportern - ställer frågor om texten.

Ställ frågor om det som står i texten, vad hände när?

Hur såg hon ut? Ställ även frågor där svaren inte är givna, där barnet får dra egna slutsatser, vad tror du att...

Cowboyen - sammanfattar det viktigaste i texten.

Denna strategi kan användas under läsning men också efter.

Sammanfatta och återberätta det viktigaste i texten.

Detektiven - reder ut oklarheter, nya ord och uttryck.

Hur gör vi om vi inte förstår ord eller uttryck?

Läsa om stycket eller meningen igen, slå upp ord eller fråga någon.

Konstnären - Målar inre bilder

Vilka bilder får du när du läser texten? Hur ser personerna eller miljön ut?

Textsamtal

När ni läser tillsammans, oavsett om det är du eller barnet som läser - så är samtalet kring texten viktigt.

”Syftet med läsningen är således inte primärt att man läser, syftet är att tänka över *vad* man läser”

Barbro Westlund, *Att undervisa i läsförståelse*, 2009, s 11

Textsamtal

Att samtala och gå på djupet av texter påverkar våra barns ordförrådsutveckling och läsförståelse.

Här kommer förslag på lite frågor som ni kan använda när ni läser:

Innan läsningen

Om det finns bilder, titta på dessa - vad tror vi boken kommer berätta?

Vad tror du att texten kommer att handla om? Varför tror du det?

Vad tror du att det är för typ av bok? (fakta, serie, skönlitterär...)

Vet du något om ämnet sedan tidigare?

Under läsningen

Stanna vid ord eller uttryck som är nya - red ut betydelsen.

Påminner texten dig om något som du själv varit med om?

Har du läst något liknande tidigare?

Kan du förstå karaktärerna? Hur de känner eller vad de gör?

Vad tror du kommer att hända nu? Varför tror du det?

Har du upplevt samma sak?

Efter läsningen

Vad tyckte du om texten? Motivera.

Lärde du dig något nytt?

Kan du sammanfatta vad den handlade om?

Hur tror du att bokens berättelse fortsätter efter slutet?

Skulle du rekommendera boken till andra läsare?

Vad tror du att författaren ville berätta?

Vilka hade velat eller behövt läsa just denna text?

”Läs- och skrivförmåga innebär mycket mer än att bara skriva och läsa. Med hjälp av språket formulerar vi ett innehåll och uttrycker vår hållning till det innehållet. Det handlar om att få ihop liv och text i ständigt nya sätt att förstå sig själv och omvärlden.”

Bergöö & Jönsson, Glädjen i att förstå, 2014, s. 14

www.oppeklassrum.se

